

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉBŰ
KIADJA A DÁVID FERENC EGYSÉGI

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

Az aratás ura.

Kérjétek az aratás urát, hogy küldjön munkásokat... Máté 9. r. 38. v.

Mintha visszacsengene a válasz népünk hangjában, most, amidőn az aratásnak későre hozzáfoghattak, nincs szükség aratók küldésére, mert sok helyen elvégezte a kiöntött áradás az aratást, más helyeken, ami megmaradt, mi is legyőzzük az aratását. Szomorú jelenség, mert ezekben a nyomoruságos időkben azt várnók, hogy dús, bő aratásokat, terméseket adjon Isten! De rend szerint az ellenkezője teljesül. Kívánni kívánunk Istentől bőséget, jóllétet a földiekben, de vajjon a lelkiekben, Isten-egyházunk szeretetében, az ezekkel kapcsolatos dolgokban teljesítjük-e keresztényi kötelezéseinket? Van-e őszinte, buzgó vallásosság, mely nemcsak „Uram, Uram kiáltásokból áll, hanem ebben a hitünket próbára tevő időkben kitartással, bizalommal valljuk minden megpróbáltatás között Jozsué profétával: „Én pedig és az én házam tiszteljük az Urat. (24. r. 15. v.)

Mert ne feledjük ker. testvéreim, hogy az aratás ura, a mi egy igaz Istenünk, nemcsak az évenkénti földi — mezei aratásra készít elő, hanem ezzel mintegy szemlélteti ama másik nagy „lelki“ aratást, mely reánk várakozik. Erre vonatkozólag figyelmeztette Jézus — a mi legigazabb tanítómesterünk — a tanítványokat: Kérjétek az aratás urát... Ki az aratás ura? A földi, mennyei aratás ura: Isten.

Jézus körüljárta a városokat, falvakat, hirdetvén az Isten országának evangéliumát és gyógyítván mindenféle betegségeket és mindenféle erőtlenséget a nép között. Mikor pedig látta az elgyötört, szétszórt sokaságot, könyörületességre indula rajtok s monda az ő tanítványainak: „Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjétek az aratás urát, hogy küldjön munkásokat.“

Ezt a tömeget Jézus úgy tekintette, mint egy aratásra készen álló nagy gabona-táblát, de amelyhez a maga és a tanítvá-

Vári Albert ur
str Al. Labuța 6.

nyok munkaerejét nem tartotta elégségesnek, mert még másutt is volt aratni való. Ezért biztatja a tanítványokat: „Kérjétek az aratás urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.“

A lelki aratásra készülő gabona ma is sok! Mennyi ma is az elgyötört, szétszórt, hite vesztett lélek, kik pásztorolást, gondozó munkát kívánnának. De van-e a mi keresztény társadalmunkban megfelelő gondozó munka fordítva az ilyen szándékosan vagy akaratlanul Istentől, vallástól, Jézus evangéliumától elfordult, elpártolt hitevesztett lelkekre? Vizsgálja meg minden egyházközség, hogy az ő földjein, az aratásra kész mezőin, sok-e az aratnivaló s kérje az aratás urát, hogy küldjön munkásokat.

A káromkodásról.

Mindenki ismeri azt az adomát, hogy a nazarénus vallásról azt mondta egyszer egy atyafi, hogy az nem lótartó embernek való, mert a lóval sok baj és vesződség van s azt nem lehet káromkodás nélkül megállani. Hát ebben az értelemben egyik vallás sem való a lótartó embernek, mert bizony nincsen olyan vallás a föld kerekiségén, mely elnézné a káromkodást, de legkevésbé az evangéliumi kereszténység.

Első pillanatra úgy látszik, hogy a káromkodás a nyelvnek a dolga és a szívnek semmi köze hozzá. Azzal is szokott védekezni a káromkodó ember, hogy hiszen nem gondolta ő komolyan, amit mondott, csak mert haragjában nem tudott mit mondani, azért mondta. Pedig, ha így lenne, ez is nagyon súlyos és nehéz nyomoruság lenne, olyan búne a nyelvnek, amilyenről Jakab apostol ír, mikor azt mondja, hogy a nyelv olyan, mint a tűz, mely felgyújtja a lelket és elégeti a gyehenna tüzeiben. Elgondolta-e valaha egyetlen káromkodó ember is, hogy mi történnék, ha egyszer véletlenül beteljesednék, ami rosszat kíván magára, vagy valamelyik hozzátartozójára, vagy embertársára? Irtóztató nyomorúság és baj lenne abból!

De az nem igaz, amivel védekezni szokott a káromkodó ember, hogy csak úgy kiszaladt a száján és nem gondol rosszat akkor, mikor mondja. Pál apostol figyelmeztet rá, hogy a száj a szívnek teljességéből szól, tehát a káromkodás akkor fakad az ajkon, mikor az ember szíve tele van mindenféle gonosz indulatokkal és kívánságokkal. Aki csak egyszer is gondolkozott a dolgon, lehetetlen, hogy meg ne borzadt volna attól, amit mondott és lehetetlen, hogy rá ne jött volna, hogy milyen gonosz és hálatlan szív kell ahhoz, hogy valaki mindnyájunk édes Atyját bántsa és gyalázza. Sokszor láttam, hogy gyermekek is ököltre mentek azért, mert egyik a másik apjáról vagy anyjáról valami gyalázó szót mondott, de nagyon kevészer láttam, hogy egyik ember szembe álljon a másikkal akkor, ha az az ő mennyei Atyját bántotta meg a nyelvével.

És éppen, mert a káromkodás a szívből jön, nem is lehet ellene másként védekezni, mint úgy, ha az ember megtölti a szívét az Isten iránti hála, szeretet, tisztelet és alázat érzelmeivel.

Egy ilyen szívben, mely szokott imádkozni, sohasem teremhetnek meg azok az indulatok, melyek a káromlás szülői.

Ebben a tekintetben a jó példaadás csodát tud művelni, mint az alábbi történet igazolja:

Készen fölszerelve volt már a hajóskapitány vezetésére bízott hajó, mely messze tengerekre vala elvitorlázandó. A derék kapitány indulás előtt a hajófedélzetre egybegyűjté a hajó egész személyzetét. Elmondá nekik, hogy mint felelős vezető, útjokban mindenkitől föltétlen engedelmességet kíván, szigorú rendet, fegyelmet fog tartani, és semmi rendetlenséget vagy kihágást büntetlenül nem hagy.

A hajóslegénység jól eszébe vette a parancsot, mert ismeré a kapitányt szigorú rendtartásáról.

— „Hanem — így fejezé be a kapitány rendeleteit — csak egyet kívánnék még tőletek, de ezt csak úgy, ha kedvemért önkényt megtennétek.“

A kapitány minden szigorúsága mellett kedves emberök volt a hajósoknak, s azok egy szívvel-lélekkel ígérték, hogy készek azt az elhallgatott kívánságot is teljesíteni.

— „Jól van tehát — mond a kapitány — ígérjétek meg, hogy e perctől kezdve egyedül nekem van jogom e hajón az első káromkodást mondanom s csak ha én elkáromkodtam magamat, akkor szabad a többinek is káromkodni.“

E kívánság csudálatosnak tetszék a legénység előtt, s e tekintetben is szívesen megszavazták az elsőség jogát szeretett parancsnokuknak.

— Úgy legyen! — hangzék egyhangulag a hajósnép szájából.

„Jól van hát, barátaim; lépjeteek elő, s adjatok nekem erre kezet egyenként, és aki szavát megmásolja, egy napi böjtölés lesz a büntetése.“

S mi lett e sajtáságos fogadás következtése?

Többszöri gyakorlás, böjtölés, megszokás után e hajóról a gyalázatos káromkodás, a míveletlen emberek eme rossz szokása egészen eltűnt, — mert a derék kapitány a kikötött első káromkodást soha ki nem eresztette a száján s ekként hzonnyította, hogy a jó példaadás csodadolgot mível.

Református kórház. Az Erdélyi Református Egyházkerület Kolozsvárt, f. évi május 15-én új kórházat nyitott meg, mely Kolozsvárnak egyik legkiválóbb egészségügyi intézménye lett, mert felszerelés, berendezés tekintetében mintaszerűen van alkotva. A belső orvosi ügyvitelt dr. Filep Gyula, egyet. magántanár, igazgató vezetése mellett, dr. Jancsó Ödön, dr. Mester Gábor vezető orvosok, dr. Kovács Margit nőgyógyász, dr. Parady Kálmán bennlakó és ifj. Gspán Károly és még 2 künnlakó orvosok látják el. A kórházi ápolást a református diakonissza intézet által gondosan és alaposan kiképzett 12 diakonissza teljesíti. A keresztény szeretet szolgálatára beindult nemes intézményre Isten áldását kérjük.

ESTE

(Harangjáték)*

Szöv.: Dobay István.

Dall.: Pálffy Ákos.

1. Ha megszólal kis harangunk este,
Méla hangja belezeng a csendbe.
Összeteszem fáradt két kezem,
Imádkozom hozzád Istenem:
Köszönöm az erőt, amit adtál,
Köszönöm, hogy engem el nem hagytál,
Gondviselő, jó Atyám!
2. Esti csendben kongó-bongó harang
Méla hangon mondja giling-galang.
Összeteszem fáradt két kezem,
Imádkozom hozzád Istenem:
Add Uram, ha pihenek az ágyon,
Boruljon rám édes, boldog álom
S vigyázz reám, jó Atyám!
3. Ha elnémul kis harangunk este,
Méla hangja ott zsong a szívemben.
Összeteszem fáradt két kezem,
Imádkozom hozzád Istenem:
Ha eljön az első hajnal óra,
Boldog napot hozzád virradóra,
Gondviselő, jó Atyám!

* Harangjátékszerű orgonakísérete Végler Gyulától.

IGÉD ELŐTT...

(közének).

Szöv.: Dobay István.

Dall.: Pálffy Ákos.

1. Kitárom szívem ajtaját
A te szent igéd előtt, Uram —
És igéd könnyű szárnyakon,
Mint égi hirnök, felém suhan:
Ha bánat tépi lelkemet,
Letörli minden könnyemet.
Ha eddig bűnbe tévedt minden útam —
És keresztjeim alatt porba hulltam,
Szent igéd Hozzád vezet.
2. Kitárom szívem ajtaját
A te szent igéd előtt, Uram —
És igéd könnyű szárnyakon,
Mint égi hirnök, felém suhan:
Ha bűn fertőzte ajkamat,
Imára tanít szent szavad.
Ha eddig elkerültem a szent Siont,
Nem tudtam az életnek célja mi volt,
Szent igéd Hozzád vezet.

3. Kitárom szívem ajtaját
 A te szent igéd előtt, Uram —
 És igéd könnyű szárnyakon,
 Mint égi hirnök felém suhan:
 Érjen hármilyen, nagy veszély
 Bátorító szavad beszél:
 Oh, gyarló ember „Küzdj és bízva bízzál“,
 Az égi hazában rád drága kincs vár,
 Az örök, boldog élet.

SZÓL A HARANG.

(Harangszenteléskor). Szöv.: Pósa Lajos.
 Dall.: Pálffy Ákos.

1. Szól a harang: giling-galang.
 Hull a hajnal friss harmatja,
 Kél az Isten dicső napja.
 Fű, fa, virág, ébredjetejt
 Hajtsátok meg a fejetejt!
 Zümmögj bogár! Meghallgatja
 Mindnyájunknak édes Atyja.
 Szállj pacsirta, szállj magasan,
 Imádkozzál kis madaram!
 Csörögj patak, sóhajts erdő.
 Dicsértessék a teremő!
 Két kezedet összetéve,
 Ember, fohászt küldj az égbe!
 Aki gondot visel rátok:
 A jó Istent imádjátok!
 Szól a harang: giling-galang.

Mi a mi életünk.

Tébé görög város közelében — a monda szerint — megjelent egy csodálatos szörnyeteg, félig oroszlán, félig ember. Úgy nevezték: „Sfinx“. Aki ezen szörnyű lény közelébe jutott, rákiáltott: Mi az? reggel 4 lábon, délben 2 lábon és este 3 lábon jár? Aki nem tudta a talányt megfejteni, azt megölte. Már sokan estek áldozatául. Ödipusz nevű ember is arra járván, neki is felvette a kérdést. Ödipusz a következőleg felelt:

— Ez a talány az *ember*. Mint kis gyermek élete reggelén négykézlábon mászkál. Mint férfi, élte délen, két lábon, öregkorban botra támaszkodva, háromlábon. Ezzel a rejtély megoldott s a „Sfinx“ szörnyeteget aládobták a mélységbe és Ödipusz Tébé város királya lett.

Vajjon nem hordozunk-e mi is magunkban a Sfinxéhez hasonló talányos kérdést: Mi az ember? Ezt kérdi már az ó szöv. kegyes lelkű zsoltárírója (8. zsolt.). Honnan jövök? Hová megyek és miért élek? Mi ami életünk? E kérdéseket már a biblia különböző könyvei tárgyalják. Az ember földi életét tekintve az ó-

testamentumban, Jób próféta, ez a megpróbáltatott nagy szenvedő és istenfélő, különböző hasonlatokban magyarázza, többek között azt mondja: Olyan, mint a virág, (14. r. 2. v.), mint az árnyék, (8. r. 9. v.), csak egy lehellet; (7. r. 7. v.), gyorsabb a kengyelfutónál, (9. r. 25. v.), a vetélőnél, (7. r. 6. v.). A zoltár-író az álmhoz (90. r. 5. v.) és a füstöz (102. r. 4. v.) hasonlítja, terjedelmét 70 vagy 80 esztendőre teszi, melynek nagyobb része nyomoruság és fáradtság, (90. zs. 10. v.), melyet megemésztünk, mint a beszédet (39. r. 5. v.).

A keresztény emberek nagyobb többsége általában az emberi életről, a mindennapi társalgásban, csak ebben a felfogási körben beszél; pedig az evangéliumi hívő kereszténynek ismer-
nie és bizonyosságot kellene tennie az élet magasabbrendű felfogásáról.

Pál apostol a vetés és aratás formájában állítja elének a lelki élet magasabbrendűségét: „*Aki vet a léleknek, a lélekből arat örök életet.*“ (Gal 6. r. 8. v.). János evangélista, a földi eledelért tulságos buzgósággal igyekező híveknek ilyen figyelmeztetést ad: „*Munkálkodjatok az eledelért, amely megmarad az örök életre.*“ (Ján. 6. r. 27. v.). Timotheusnak, a kedvelt tanítványnak pedig azt írta: „*Harcold meg a hitnek szép harcát, nyerd el az örök-életet, amelyre hívatlattál.*“ (I. Tim. 6. r. 12. v.)

Jézus általánosságban nem a világot, földi érdekeket és értékeket tartotta fontosnak: *Az én országom nem e világból való. Az én eledelem az, hogy annak akaratját tegyem, aki engemet elküldött.*

Gondolkozzunk hát az evangélium tanítása, megvilágítása alapján arról: Mi a mi életünk? t. r.

„Látszik hogy unitárius vagy“

— Ujabb megjegyzések. —

Te, kálvinista barátom, megint szememre veted a vallásomat. Azt hiszed, hogy bosszantassz velem. Csalódlod. Én csak örvendek, hogy észre veszed, mert ez azt mutatja, hogy az én cselekedeteim tesznek tanúságot hitem mellett. Hidd meg, hogy ez engemet büszkévé tenne, ha szeretnék dicsekedni. Mert ez azt teszi, amit Jézus mondott: „gyümöleséről ismeritek meg a fát.“

Látod, barátom, mi unitáriusok olyanok vagyunk, mint az igazi magyarok. Ami a szívünkön, az a szánkban. Mi egyszer ki-mondottuk volt, hogy „csak egy az Isten“ s ettől nem is tágitot-tunk, hej pedig a ti fejedelmeitek hajdanában ugyancsak ránk jártak, hogy imádjuk Jézus Krisztust, mert ő is isten. Ez soha sem fért a fejünkbe, de az is bizonyos, hogy „a Krisztus imá-dók“ soha sem juthatnak közelebb Jézushoz, mint mi unitáriusok. Mi szeretjük, tiszteljük, bámuljuk Jézust, mint szívünk meg-tisztítóját, lelkünk megerősítőjét.

Az unitárius ember háládatos mindenkihez, aki bár egy jó szót szól hozzá. Mi soha sem voltunk elkényeztetve. Minket éppen hitünk és vallásunk miatt, keresztyén és keresztény embertár-

saink kerülni igyekeztek, lenéztek, megvetettek anélkül, hogy vétettünk volna ellenök. Ők ránk támadtak a mi legszentebb kincsünk, hitünk miatt, holott mi nem mentünk középük téríteni. Mi nem dicsekedtünk azzal, hogy Jézus közelében érezzük magunkat valahányszor elmondjuk a legszebb imát, melyet tőle tanultunk.

Mi egészen ahhoz tartjuk magunkat, amire Jézus tanít: bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

Hidd el, barátom nekem, hogy én is, más unitárius is, akkor vagyunk boldogok, ha másokkal jót tehetünk. Te hallottad, hogy az unitáriusok nem tettek különbséget, sőt nem is kérdezték a szükségben levőtől vallását. Hiszen hallottad, hogy a nagy Brassai egészen Jézus példáját követve, egyformán nyújtott segítséget a katolikus, a református, a lutheránus és az unitárius tanulóknak. Horváth Kálmán főgondnok az érettségi jutalmat nem kötötte az unitárius tanulóhoz. Részesült abból zsidó is, ha ő volt a legjelesebb.

Érdeklődj melegebben irántunk, s látni fogod, hogy minden igyekezetünk arra irányul, hogy Jézusnak hű követői legyünk a hitben, a szeretetben s a jó cselekedetben.

EGYHÁZI MOZGALMAK ÉS HIREK

Az aranyostordaköri D. F. Egylet közgyűlése f. évi július 9-én délelőtt 11 órától kezdődőleg tartatott meg Torockón. Az esős és sáros idő miatt a vidék részvétele nem nyilvánult meg az óhajtott arányban, de azért elég szép számú érdeklődő közönség vett részt s akik elmentek, azoknak gazdag lelki táplálékban és szellemi élvezetben volt részük. Ott voltak: a tordai egyházközségünk vezetősége, Lőrinczy Dénes esperes, Dr. Adorján Géza gondnok D. F. Egyl. világi elnök, Erdős Mihály s vezetése alatt a tordai dalkör, ezenkívül Csongvay Dénesné egyl. alelnök, Dr. Varga Béla közp. egylet ügyv. alelnöke, Ürmösi József szerkesztő és családja Kolozsvárról.

A torockói buzgó vallásos nép megtöltötte a szép nagy templomot. A közgyűlés istentisztelettel kezdődött, melyen imát Biró István bágyoni lelkész mondott, alkalmi egyh. beszédet Fikker János kövendi lelkész tartott Ézsaiás 40 r. 31. v. alapján az Istenben való teljesebb, őszintébb bízalom szükségességéről. Dr. Szathmáry Miklós szindi lelkész a köri D. F. Egylet elnöke megnyitó beszédében azokra az Isten és vallásellenes törekvésekre mutat rá, amely urrá kezd lenni a lelkeken s kimutatja, hogy a mi portáinkon is vehető észre ezeknek nyoma. Szükség van tehát a Dávid Ferenc lobogójának kibontására s jól esik lelkének, hogy ezt ilyen történelmi nevezetességű helyen teheti meg, mint Torockó. Gálffy Lőrincz teol. tanár lépett a felolvasó asztalhoz. Felolvasásának tárgya e tétel volt: „*Milyen viszonyban áll az egyes egyén a maga egyházköz-*

ségével.“ Kimutatta, hogy a vallásos gyülekezet volt az a meleg-
 ágy, mely legtöbbet tett az egyéni — emberi haladás érdekében.
 A vallásos gyülekezet alakítja az egyéneket a templomban, egy-
 háztársadalmi egyesületekben. A gyülekezet konzervatív. Az
 egyénben alakul ki a haladás vágya s úgy lesz közkinccsé. Ma
 azonban a gyülekezetekben bajok vannak: megingott a hit és a
 bizalom, helyét elfoglalta a hitetlenség — kétségeskedés... Ez
 elsovadáshoz vezet... ezért újból egyének, vezetők, példaadók
 kellenek, hogy minden gyülekezetben a pap mellett legyenek
 apostolok s így szülessék újjá a gyülekezeti élet.

E gyakorlati életirányú felolvasás általános figyelmet és ér-
 deklődést keltett s talán ha nem a templomban vagyunk, több
 észrevételt és hozzászólást váltott volna ki — a felolvasó kíván-
 sága szerint — a hallgatóság köréből.

Gál Gyula torockószentgyörgyi lelkész Martos Ferencnek
 Magdolna című költeményét szavalta. A költemény szépen
 csengő rímeivel arányban állott az a megrázó és elbűvölő tar-
 talom, amelyet ez az ismeretlen költő adott, és az az ügyes, köz-
 vetlen művészi előadás, melyben a szavaló részeltetett.

Az istentisztelet alatt és a műsorszámok között a tordai
 unitárius dalárda kiválóan szép számokkal szerepelt Erdős Mi-
 hály karnagy vezetése alatt.

Dr. Varga Béla a központi D. F. Egylet nevében üdvözölte
 a közgyűlést, Úrmösi József szerkesztő az „Unitárius Közlöny“
 előfizetésére hívta fel a gyülekezet figyelmét.

Benezédi Domokos torockói lelkész a gyülekezete és az
 ottani D. F. Egylet nevében köszöntötte a vendégeket.

Dr. Adorján Géza, az egylet világi elnöke, zárószavaiban
 köszönetet mondott a megjelenteknek, a szereplőknek s örömét
 fejezve ki, hogy az első gyűlés ilyen szép és tartalmas eredmén-
 nyel sikerült, a gyűlést bezárta.

Reményünk van rá, hogy az aranyostordaköri D. F. Egylet
 ezen szép beindulás után tovább fog haladni a vallás-erkölcsi
 élet munkálása terén, mert az aratni való sok. sz.

A bágyoni Unitárius Nőkszövetsége gyűléseit, összejövete-
 leit nyáron is kéthetenként megtartja, mert mint nagyon helye-
 sen írják: „ha szünetelünk a lelkiéletben, melynek építésére és
 fejlesztésére vállalkoztunk, a szüneteléssel hézag támadna.“ Jó
 volna, ha ez példaadásul szolgálna!

A nőkszövetsége buzgó — mély vallásos érzéséről ismert
 kedves asszonytestvérünktől — Csongvay Dénesnétől — kaptuk
 és közöljük a nőkszövetségében tartott alábbi lelki oktatást:

Kedves Asszony Testvéreim! Ti mindannyian tudjátok, hogy
 ebben a kis gyülekezetben az én vállalkozásom az, hogy a szent
 Igét írogassam be a ti szívetekben, hogy megszerettessem ve-
 letek a Bibliát, hogy tanítgassalak szeretni egymást, hogy azo-
 kat, amelyeket én megláttam, láttassam veletek is, hogy ti ezek-
 ből hitet nyerjetek és én erősödjem a hitemben, hogy mi itt
 együttesen mind valamivel jobbak legyünk, mert akinek hite
 van, az mindig jobb akar lenni és jót akar cselekedni s a mi fő,

nem esik kétségbe semmiért, mert megnyugszik Isten akaratában.

Ti talán még nem is tudjátok, hogy milyen sokan rájöttek már arra, hogy a világ mai minden nyomorúságának és tragédiájának oka a hitetlenség. Hiszen ugye, ha az emberekben egymás iránt szeretlet volna és Istentől való félelem, vajjon tudnának-e és mernének-e egymásnak rontani, egymásnak ártani, vagy nem-e minden igyekezetük az lenne, hogy egymásnak javára legyenek s maguk előnyeit háttérbe szorítva, másoknak használjanak. Sokan megértették már ezt és ezek az emberek mind azt akarják, hogy az emberiséget visszavezessék Istenhez, mert addig vége nem lesz a világnyomor súlyos problémájának, amíg a szeretet meg nem áldja.

Lássátok, mindennapi gondolataimban annyit foglalkozom azzal, hogy azokat a gyönyörű, illatos virágokat, amelyeket én az Úr kertjében szedtem, hogy adjam át nektek, hogy ti is gyönyörködjétek benne, hogy szívjátok magatokba bűvös illatát, hogy megrészegegyedjétek tőle, mert olyan ez az illat, mint a részegítő ital, aki egyszer belekóstol, megmámorosodik tőle és mindig kívánja és mindig többet akar belőle és minél többet akar, annál többet kap, ha keres. Vajjon nem e ezt cselekszem én, amikor keresem a ti lelketeket azért, hogy palántáljak bele. Hogy ültessem el benne a hitnek egy kicsiny csíráját, hogy az valamikor kivirágozzék. A ti lelketek az én virágos kertem. Mindenitek egy-egy palánta, nekem mind egyformák vagytok, én mind egyformán szeretnék gondozni és azt szeretném és akkor volnék boldog, ha mind megmaradnátok. A permete, amely reátok hull a Bibliából, a tanítások. Ha kinyitjátok a kelyheiteket — szívetek — és befogadjátok éltek, megmaradtok, ha be nem fogadjátok, sínylődtök és elpusztultok. A lélek sorsa a virágé, ha nem tud megkapaszkodni Istenben csenevész, sínylődő, veszendő, ha Hozzá tud kapcsolódni viruló, pompázó. Asszonytestvéreim, a lélekben a hit esodás dolgokat mivel. Pl. én hiszek abban, hogy Jézus, — a mi nagy Tanítónk, Mesterünk, Útmutatónk és a mi egyedüli támaszunk, a Kiben összpontosul, a Kin felépül a mi hitünk — itt van most velünk, nem képzeletben, hanem valóságban s most a mikor én az Ő tanításaira foglak emlékeztetni titeket, Ő zörget a Ti szívetek ajtóján és kér, hogy fogadjátok be, mert azok az Ő szavai és Ő mindig igazat szól. Emlékezzünk azt mondja: „ahol ketten vagy hárman összegyűltök az én nevemben, ott vagyok köztetek“, tehát itt van és szól tovább: „Térjétek meg a ti bűneitekből... jöjjetek én hozzám, ha meg fáradtatok... szeressétek egymást... a mit akartok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti azt cselekedjétek azokkal... előre megyek és készíték nektek hajlékot, addig... tartsátok meg a parancsolatokat.“ Most dobanjon meg a szívünk, fojtsuk vissza a lélegzetünket, mert újra beszél: „akkor lesznek sírások és fogcsikorgatások... némelyek vettetnek külső sötétségre... de az igazak fénylenek, mint a nap“. — Aztán meg azt mondja, hogy az ő beszédeiből egy jótányi el nem vész. Ezeken a beszédeken sokat lehet gondolkozni.

Ezekből a tanításokból egyet újra leírok: azt cselekedjétek másokkal — vagyis embertársaitokkal — a mit akartok, hogy ők is cselekedjenek veletek. Ez lesz a mai leckénk. Vizsgáljuk meg magunkat, vajjon Jézusnak ezt a tanítását értjük-e eléggé s ha igen, megfogadjuk-e, vajjon olyanok vagyunk-e felebarátainkhoz, amilyenek szeretnők, hogy ők legyenek hozzánk? Amikor pletykálunk róla, amikor rosszat mondunk róla, amikor az aztmondjával visszük a hírt tovább róla, amikor nem gondolva arra, hogy keserű fájdalmat okozunk neki, elmondunk róla olyat, ami kisebbiti őtet, amikor megrövidítjük felebarátainkat és még mennyit mondhatnék, de most mindezekből csak egyre térek vissza, amikor pletykálunk róla, amikor elmondok róla olyat, ami árt az ő jó hírnevének, vagy épen szíven találja, amikor megtudja, vajjon gondolok-e arra, hogy kívánnám-e, hogy ő velem cselekedje ezt. Bizony nem, mert a petyka gyilkos szerszám. Mar, vág, szúr s még azt sem tekinti hova. Azaz ártatlannak látszó, „*azt mondják*“ olyan mély sebet tud útni, amely alig hegged be. Oh, milyen sok bajt csinált már a pletyka, üldözzük, tiltsuk ki a lelkünkől, szabadítsuk meg magunkat tőle. Ne mondjunk hátamegett senkiről mást, mint azt, amit szemébe is megmondanánk, sőt, ha valami rosszat látunk benne, ne másnak mondjuk el, hanem neki, négy szemközt, jóindulattal, szeretettel, úgy amint mi is szívesen vennénk, hogy minket a hibáinkra jó lélekkel figyelmeztessenek, mert ha nem így teszünk, bűnt követünk el, amint azt Jézus nekünk megmondja.

Egy másik példa erre a bibliai szegény Lázár és gazdag története (amit elolvasok), ha a gazdag megértette volna a tanítást, hogy úgy cselekedjék a szegénnyel, ahogy annak a helyében ő is kívánta volna, hogy az vele cselekedjék, akkor nem kellett volna neki a másvilágon gyötörtetni. Ez a tanítás szól hozzánk akkor is, mikor egy éhező, nyomorult koldus nyitja be ajtónkat, ne keressük el, hogy van közöttük csaló, csak azért, hogy a hazuggal együtt nehogy éhezni hagyjuk az igazi éhezőt. Én azt kívánom, hogy ez a gyönyörű tanítás hatoljon be és gyökerezzen meg mindannyiunk szívében és teremjen szép virágokat: „amit akartok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is azt cselekedjétek azokkal.“ (Lukács. 6. r. 31. v.).

Kedves asszonytestvéreim, mai tanításomat azzal zárom le, hogy aki nem igyekszik befogadni Krisztus tanításait, vagy épen megveti, az méltatlanná teszi magát az örök életre és a Biblia tanítása szerint alkalmatossá az örök gyöttelemeire. Gondolkozatok rajta.

Csongvay Dénesné.

Nagyajta ünnepe. E hó 19-én lélekemelő ünnepély színhelye volt ismét a háromszékmegyei Nagyajta község. E napon tartotta évi rendes közgyűlését a háromszéki unitárius egyházkör. A közgyűlésre felvonultak a háromszéki és brassói unitárius élet reprezentánsai és az egyházkör ügyei iránt érdeklődő nagyszámú vendégsereg úgy a közelből, mint a távolból, valamint felekezeti különbség nélkül a község apraja, nagyja. Ezt az alkalmat használta fel az unitárius egyházközség arra, hogy meg-

ünnepelje az egyházközség fáradhatatlan munkásságú gondnokának 20 éves, hűséges pontosságú pénztárnokának 25 éves jubileumát.

Az ünnepélyt d. e. fél 12 órakor kezdődő, az egyházkör hivatalos közgyűlését bezáró istentisztelet vezette be, melyen Kovács Lajos brassói lelkész mondott mély gondolatokban gazdag alkalmi beszédet, méltatva a tisztüket példás hűséggel betöltő vezetők érdemeit. Az istentisztelet áhítatát nagyban emelte a Dávid Ferenc Unitárius Nőkszövetsége dalkarának, valamint e nőszövetség és a Polgári Dalkör tagjaiból alakított vegyes karnak művészi készséggel előadott két énekszáma.

Az istentisztelet után következett az egyházközségnek a díszközgyűlése, melyet dr. Lőrinczy István főgondnok nyitott meg, válaszva az ünnepély célját, valamint ama munka érdemeit, melyet e két egyszerű ember, Toók Mózes gondnok és Darkó Lajos pénztárnok csodás székely faji energiája és egyházszerepére végzett 2 illetve 2 és fél évtizeden keresztül.

Az elnöki megnyitót az üdvözlések sora követte, élen az egyházi főhatóság és a püspök úr önméltósága üdvözlő levelével. Az egyházkör vezetősége nevében Végh Benjámint esperes üdvözölte az ünnepeltek. Az egyházközség részéről Taar Géza, nagyajta próféta-lelkű unitárius papja sorolta fel részletesen azt a munkát, azt a hősiességű erőfeszítést, mellyel a háború vihara által megfélemtetett, az agrárreform által birtokaitól megfosztott egyházközségnek a romokból való új életre keltésével vezető és példás készsége mutatott egyházközséggé emelték a nagyajtai egyházközséget. Könnyeket fakasztó beszédében egy új történelem csinálás mozzanatait elevenülnek meg a hallgatóság lelki szemei előtt: Templomjavítás, harangbeszerzés, orgonának a rendbehozatala, iskolaszervezés, iskolai telek vásárlása, iskola felépítése, majd kibővítése, ifj. otthon létesítése, nőkszövetség és ifj. egyesület alakítása és munkába indítása, mihez minden kézben csákány, a lélekben akarat, a szívben kifogyhatatlan szeretet lángja kellett.

Majd ifj. Darkó Lajos szavaltta el Vári Domokosnak erre az alkalomra írott gyönyörű költeményét: „Az akarat győzelmé“-t, melyben a gondnok érdemei voltak művészi formában megörökítve. Utána Zoltán Gábor keblől tanácsos adta elő Vári Domokosnak ugyancsak erre az alkalomra írott „A hű sáfár“ c. versét, melyből a pénztáros erényei csillantak gyémánttűzben a hallgatóság lelki szemei elé. Az iskola nevében Gazdag Miklós igazgató tanító font babért az ünnepeltek homloka köré. A helyi Dávid Ferenc Unitárius Nőkszövetsége nevében Taar Gézáné tiszt. Asszony üdvözölte őket kedves keresetlen asszonyi szavakkal. A Dávid Ferenc Egyesület Ifj. köre részéről Fekete Lajos úrmósi lelkész alkalmi költeményében, ifj. Bartha Lajos elnök mondott meleg hangú köszönetet. A nem is álmodott ilyen nagymérvű ünnepeltetést megilletődve, egyszerű szavakkal köszönték meg az ünnepeltek.

Bezáró beszédében dr. Lőrinczy István főgondnok adott át mindkettőjüknek egy-egy szép bőrkötésű emlékkönyvet, mely-

ben az ünnepély minden mozzanata, az elhangzott beszédek, énekek és üdvözletek voltak sorrend szerint megörökítve, mit a helyi Polgári dalkör művészi éneke előzött meg.

A díszközgyűlést mintegy 120 terítékes közebed követte a Nőkészvetsége előállításában az iskolában, hol számos felkészöntő hangzott el, hogy még ez által is feledhetetlenné tegye ezt a kedves és amúgy is el nem halványuló emlékezetű ünnepet.

Beszédes bizonyosság volt ez az ünnep a székely lélek csodás teremtménye a székely szív még meg nem fertőzött egyházszerepete mellett, melyhez hasonlót bár minél többet adna népünknek a Mindenható. Akkor nyugodtan vehetnők ajkainkra a hallhatatlan költő szavait: „Még nem fajult el a székely vér, minden kis csepejé drága gyöngyöt ér.“

Unitárius nap Nagyenyeden. A kolozsdobokai unitárius egyházkör ez évi közgyűlését a nagyenyedi unitárius egyházközségben tartotta meg július 16-án, vasárnap Ürmösi Károly esperes-lelkész és dr. Abrudbányay Ede körü felügyelő gondnok vezetésével. A közgyűlés délelőtt fél tíz órakor kezdődött s azt dr. Abrudbányay Ede körü felügyelő gondnok nyitotta meg. Fülöp Elemér imája után Ürmösi Károly esperes tartotta meg beszámolóját a kör múlt évi munkájáról, kiterjeszkedve a szórványok és az egyes bizottságok működésére is. A fontosabb egyházi ügyek letárgyalása után ünnepi istentisztelet volt, amelyen Ürmösi József püspöki titkár tartott alkalmi imát és az egész templomi hallgatóság figyelmét lekötő, irányt mutató egyházi beszédet János 14. r. 6. v. alapján. Ürmösi Károly esperes üdvözölte a nagyenyedi híveket. A választások során jegyzőnek Barabás Miklós nagyenyedi lelkészt, a nevelésügyi bizottság elnökének pedig Ürmösi Jenő tanárt választották meg. Délután 5 órakor a Dávid Ferenc Egylet tartott műsoros délutánt, melyen dr. Abrudbányay Ede orsz. központi egylet elnöke tartalmas megnyitó beszédében az Egylet társadalmi célú kitűzéseit és törekvéseit mutatta ki. S. Nagy László író és szerkesztő az unitárius fejedelem, Székely Mózes ifjú életéből mutatott be egy megkapó és érdekes részletet — egy most készülő nagyobb munkájából — jellemzően ecsetelve az akkori idők és ifjak mozgalmát. Értékes és sokat ígérő munka. Ürmösi Magdus az ismert és kedvelt énekművésznő előnyösen mutatkozott be itt is kellemes, tisztacsengésű hangjával Wohlfarth Lőrinc karnagy harmonium kíséréte mellett. Igen kedvesen és mély átérzéssel szavaltak Nagy Margitka kisasszony és Nagy Zoltán papnövendék, végül dr. Szentiványi Árpád záróbeszédet mondott.

Felgyúltak a villanyok a székelyudvarhelyi unitárius templomban. Szomorú, megpróbáló életünk heborult egén egy fényes örömsugár, egy boldogító szent örömnünnep volt a számunkra július 14-ke, amikor próbavilágításra felgyúltak a villanyok a székelyudvarhelyi unitárius templomban. A hófehér templom újra meszelve, szószerk és Úrasztala új csipketerítőkkel ellátva, a nemes egyszerűséggel tervezett fehér villanylámpáktól pazarul megvilágítva, valóban szíveket, lelkeket gyönyörköd-

tető látvány volt. Lelkünket hálaadó imádságos érzés járta át, meghatódva mosolyogtunk és könnyeztünk egyszerre, hogy végre megsegített az Isten arra is, hogy a mai nyomoruságos időben ilyen lelki örömben legyen részünk. Megértük azt, hogy a mi gyönyörű templomunk, a *világosság* temploma pazar villanyfényben ússzék. És ott volt az arcokon a kérdés: hogyan, miből lett, hogy lehetett ezt megcsinálni a mai világban, mikor élni is alig tudunk? Egyszerre szívünket melegség öntötte el, mert megértettük, hogy a *szeretet* munkája volt. Áldozatos szívek, buzgó lelkek ajándéka. Oh, a szeretet csodákat tud művelni, a szeretet a semmiből is teremteni képes. A bevezetés költségeit a Nökszövetsége fedezte, a villanylámpák közadakozásból létesültek. Egyik is, másik is egy-egy villanylámpa árát vállalta s így világította meg a szeretet villanyfényvel a mi drága kis templomuunkat.

Boldog büszkesége ez a templom a székelyudvarhelyi unitáriusoknak s méltán lehet is, mert ezt a hitbuzgóság, szent válásunkhoz való szeretet és ragaszkodás építtette, szepítette és gondozta, hogy a Bazilika-stilben épült, szép, modern templom az idővel haladva fejlődjön és épüljön tovább. Most hála Istennek, van villanyunk, két hatalmas fűtőtest melegíti télen s így nemcsak istentiszteleteinket tartjuk ott, hanem templomi ünnepélyeinket és nagyobb szabású vallásos estélyeinket is. Szóval haladva az idővel, gondozva és fejlődve ér el az első jubileumhoz. Mert dupla ünnepre készül a székelyudvarhelyi unitárius egyház, ünnepre készül a templom. Szeptember 3-án szándékozunk megtartani a templomunk 25 éves és egyházközségünknek — mint filia — megalakulásának 60 éves évfordulóját.

Boldog, szép időben épült ez ifjú templom. Városunk és megyénk vezetőemberei közül többen voltak akkor unitáriusok, akiknek a templom ügye szíven feküdt. S milyen sokat élt át 25 év alatt, mennyire megváltozott minden körülötte. Világháború a maga borzalmaival, trónok összeomlása, országhatárok megváltoztatása, repatriálások, új emberek... De a templom áll szépen, épen, felfrissülve, megújulva és ma is azt a célt szolgálja, amit akkor, ami homlokzatán is olvasható: „Az egy Isten tiszteletére!”

Nincsen az az öröm azonban, amelyikbe a fájdalomnak egy cseppje ne vegyülne. Azt szerettük volna, hogy kívül is megmeszeltessük templomuunkat a nevezetes évfordulóra, sajnos, azonban nem lehetett, mert egyházközségünk ujonnan vásárolt temetőkertje, annak bekerítése, befásítása és rendbetétele tetemes költségbe kerül; de megvan legalább az a boldog érzésünk, hogy a székelyudvarhelyi unitáriusok halottai, unitárius temetőben pihenhetnek és reményünk van arra is, hogy templomunk iránt érzett szeretetünk a közeljövőben kívül is föl fogja frissíteni azt is.

Méltó fényvel akarjuk megünnepelni a 25 éves évfordulót. Igéretet kaptunk szeretet Főpásztorunktól és több vezetőembertől és asszonyunktól a központból, akik megjelenésükkel és szerepléseikkel az ünnepély fényét fogják emelni és ez alka-

lommal gyűjtjük fel először nyilvánosan, este, egy templomi ünnepély keretében a villanyokat.

Szeretett templomunk, világosságának temploma! áraszd magad körül beláthatatlan időnkig hitünknek világosságát, igazságait, hogy évek hosszú során át megnépesedve, megsokasodva, mindig buzgó hívek serege gyülekezhessék fehér falaid közé: „Az egy Isten tiszteletére!“ *Sigmondné Mátyás Piroska.*

Emlékezés

Fehér Sándor nagyszebeni főmozdonyvezető sirjánál,
a kolozsvári temetőben.

Tartotta: *Tövissy Lőrinc* vonatvezető.

Gyászoló gyülekezet! Keresztény Testvéreim!

Ime a halál diadalt aratott az élet felett, és azzal gyászt, bánatot, szomorúságot, özvegyet és árvát hagyott hátra. Mi, az elhunytak pályatársai, itten állunk e néma birodalomban, az ember földi életének határánál, de nem bírjuk megállni, bánatunkat, nem bíránk elviselni, hogy fájdalmainknak szavakban is kifejezést ne adjunk, hogy tőlünk való eltávozásodnak jeléül egy utolsó istenhozzádót ne mondjunk, hogy könnyebb legyen pihe-nésed a földnek méhében. Hiszen, csak mi tudjuk, hogy idáig a te életed csupán kálvária volt, hiszen nem is éltél a te családod körében, mert hosszú 25 éven keresztül a csalárodnál csak mint vendég, csak mint műkedvelő jelentél meg s így nem is tudhatad, hogy mi a családi öröm. Pedig ebben a pillanatban hét gyermeked sirat, hét gyermekednek voltál a kenyérkeresője, akik közül egyik Amerikában, a másik Magyarországon van, s akik e pillanatban nem is tudják, hogy kit veszítettek el, kit sirat édesanyjuk és öt nővérük a kolozsvári temetőben. Nekünk is fáj a megválás, fáj mert erős törzs voltál mi köztünk, ahol te mindig a „szárnyas kerék“, kenyéradónk lobogóján magasan, éberséggel, önfeláldozással hordoztad, mert tudtad, hogy szorgalmas munkássággal lehet csak fenntartani a családi existenciát. És ez a törzs derékban kettétört, Fehér Sándor mozdonyvezető nincs már többé köztünk. Téged már hiába várnak szeretteid, hiába várunk mi pályatársaid, hogy megjelenj mi köztünk, mert te földi jelre, emberi szóra többé nem hallgatsz, előtted már minden elvégeztetett.

Belenyugszunk, mert bele „kell“ nyugodnunk abba a szomorú tudatba, hogy te nem vagy többé köztünk. Isten akarata ez, és ez igazságos is, mert itten nincs különbség koldus és magnás, szolga és gazda, rang és ragnélküli, ilyen vagy olyan nemzeti-ségű között, itt az igazi egyenlőség és testvériség hona van, itt nincsen irigység, mert itt az Isten szeretete örködik az elhunytak álma felett s az Isten minden embert egyenlően szeret.

Nem is zugolódunk halálod miatt, hiszen mi is a sorsnak csupán játéklabdái vagyunk, ma te hagysz itt minket, holnap vagy holnapután meg mi megyünk hozzád. Előtted a rejtély meg van fejtve, előtted a nagy titok zára felnyílt, téged már nem bánt senki, neked már nem fáj semmi, mert te örökalkóként már csak

aludni fogsz, pihenni, de nem lesznek többé soha álmaid. Minket még a földhöz köt az élet, mi még küzdünk, munkálkodunk a mindennapi kenyérért, hogy aztán fáradságainknak, hűséggel betöltött hivatásunknak mi lesz a jutalma, azt csak az Isten tudja. Talán egy érdempénz, egy kitüntető érem, vagy pedig sirhalmunk felett egy egyszerű fakereszt.

Megboldogult kedves pályatársam ezeket sirod felett elmondani küldtettem ki Nagyszebenből, a déli Kárpátok lábaitól, hol együtt tettünk nehéz szolgálatot hosszú éveken keresztül és azért, hogy koszorút helyezzek a te sirodra és megbizásból egy pár göröngyöt versek szeretetünk jeléül koporsódra.

Jöttem, hogy fájó búcsúját tolmácsoljam Nuțu Juon Cfr. inspektornak, szeretett állomásfőnökünknek, Kopacsik Ferenc vezénylő és oktató tisztünknek és az egész hivatalnoki karnak. Búcsúznak továbbá téled én általam az összes vonatvezetők, kalauzok, fékezők egyen-egyen és összesen. Végül általam búcsúzik szeretett barátod, Prax Alajos és neje, László József és neje, kik szintén megbiztak, hogy koszorút helyezzek sirodra.

Most pedig, kedves barátom, én is búcsúzok téled, te, aki életedben oly sokat fáradtál, nyugodj békében, tied és pályatársaid szeretete őrködik feletted, Isten veled, Isten velünk! Úgy legyen!

Főtiszt. Dr. Boros György püspök úr július 5-től e hó végéig karlsbadi fürdőn pihent. Mire folyóiratunk megjelent, Istennek hála jó egészségben, kipihenve hazaérkezett s átvette a hivatal vezetését.

Ritka érettségi találkozás a kolozsvári unitárius kollégiumban. A szokásos 10—20—30 éves érettségi találkozóktól egészen elütő, különleges és érdekes találkozója volt f. évi július 2-án azoknak, kik 61 évvel ezelőtt 1872-ben tettek érettségít. Ötön vannak életben: Dr. Kiss Mór nyug. egyetemi tanár, Árkossy Béla nyug. bányatanácsos, Dombi János homoródszentmártoni, Sándor Gergely kénosi és Fülöp Mózes kidei nyug. lelkészek. Ez utóbbi kivételével megjelentek a kedves baráti találkozón, melyet dr. Kiss Mór nemcsak rendezett, hanem az igazi meleg baráti, családi gondosság szeretetével töltött be. Résztettek az istentiszteleten s azután tisztelegtek dr. Boros György püspök úrnál és a kollégiumi igazgatónál. Megható látvány volt, a mint a 4 öreg diák testvéri szeretettel támogatta egymást. Ha az isteni gondviselés életüknek kedvez, négy év múlva szeretnének találkozni! Isten segélye meg öreg barátainkat.

Dr. Mikó Lőrinc egyházi titkár július 20-án kezdte meg négy heti szabadságát.

Dr. Wilbur Mors Earl amerikai unitárius professzor, ki az Unitárius Egyház Története megírása végett előbb Lengyelországban, majd itt nálunk a kollégiumi könyvtárban folytatott két hónapi tanulmányt, ugyanezen célból július 5-én Hollandiába utazott.

Dr. Varga Béla egyh. főjegyző augusztus 1-én kezdi meg szabadságát.

Lelkészi jubileumra készül a budapesti unitárius egyházközség; f. évi október 8-án akarja megünnepelni szeretett és nagyra-becsült papja, Józán Miklós esperes-lelkész és püspöki vikárius lelkipásztori szolgálatának 40 éves évfordulóját. A mindenható Isten segedelmét kívánjuk a jubileumi ünnep sikeréhez, mert érdemes apostoli lelkű és munkásságú lelkésztársunkat ér a méltó ünnepeltetés!

Aranylakodalom. Június 4-én szűkebb családi körben ünnepelték Györfi István ny. tanító, unitárius énekvezér és neje Baczó Berta házasságuknak 50 éves évfordulóját. Ez az ötven év sok örömet, sok megpróbáltatást hozott számukra, de ők hívek maradtak egymás szeretetében, a hivatás betöltésében, az Istentől reájok bizottak gondozásában. A kedves családi ünnep alkalmával az udvarhelyi egyházközség vezetősége s tagjai közül is többen köszöntötték Györfi Istvánt és nejét. Kívánva, hogy Isten tartsa meg még sokáig egymás és övéik boldogítására, egyházunknak is javára.

Esküvő. Kádár Lajos nagyszebeni lelkészünk július hó 1-én tartotta esküvőjét Hóry Annus úrhölgygel, Hóry Sándor ladamosi állomásfőnök bájos leányával. Az egyházi szertartás az evangélikus Szent János templomban történt, ahol az unitárius istentiszteletek is jelenleg tartatnak. A templom zsufolásig megtelt közönséggel. Az egyházi szertartást dr. Varga Béla főjegyző végezte. Este a hívek kívánságára társasvacsora volt egy kert-helyiségben, amelyet az Unitárius Nőszövetsége özv. Bencze Jánosné és Ilyés Józsefné vezetése mellett rendezett és amelyen mintegy 200-an jelentek meg s elárasztották virágokkal és szeretetükkel az ifjú lelkészpárt. Sok szerencsét és örömet kívánunk.

Unitárius Naptár kiadását az 1934. évre is tervezi a Dávid Ferenc Egylet, ha megfelelő számú példányra a körlevélben írt határidőig a jelentkezések beérkeznek. Az 1933. évi naptárunk általános kedveltségnek és kelendőségnek örvendett, sőt mintegy 500 példány tulrendelés is volt, melynek sajnos nem tudtunk eleget tenni. Csak az előjegyzett szám arányában nyomathatunk, ezért ajánlatos a megrendelés.

Az I—II. elemi osztály vallástani tankönyve. Évek óta panaszt tárgyát képezi a hiány e téren. Most értesítjük lelkész fiait, hogy az E. K. Tanács Régeni Áron: *Szív és lélek* című vezér- és tankönyvét kinyomattta, a jövő 1933—34 tanévre megjelenik, de nem a gyermekek kezébe adandó tankönyv lesz, hanem a vallástani részére vezérkönyv- és tankönyv, úgy mint azt a modern paedagogiai elvek ma megkívánják.

A székelykereszturi női gazdasági tanfolyam, mint értesülünk, a várakozáson felüli érdeklődést váltott ki, 55 rendes és 8 rendkívüli hallgató jelentkezett. A tanfolyam megnyitása ünnepélyes keretek között f. évi július 30-án fog történni, amelyen az Unitárius Nőszövetség megbízásából dr. Gyergyay Árpádné al-elnöknő fog a tanfolyam jelentőségéről előadást tartani. A tanfolyam négy hétig fog tartani. Előadók lesznek: Dr. Nagy Endre igazgató, dr. Dóri Béláné, Lőrinczy László.

A marosvásárhelyi Szanatorium. E helyen is közöljük lelkész-tanár-tanító afaiaival, hogy a marosvásárhelyi Szanatórium Rt. a tulajdonában levő szantóriumot f. évi július elsejével dr. Czakó Józsefnek bérbe adta. Ez a változás nem érinti az egyházi betegek helyzetét, amennyiben az egyház és a szanatórium Rt. között fennálló ágyalapítványi szerződés szerint a bérlő is kötelezte magát, hogy az egyház által beutalt lelkészeket, tanárokat, tanítókat és azok családtagjait (feleség és saját eltartásban élő kiskorú törvényes gyermek) ingyenesen orvosi vizsgálatban részesíti, azok kezelését és szükség esetén a műtéteket elvégzi vagy elvégzeteti. A beutaló jegyeket 21 napra Halmágyi János marosközi esperes állítja ki és indokolt esetekben további 21 napra adhat beutalást. Ápolási díjban a szanatóriumnak a mindenkori III. oszt. ápolási díjak egyharmada fizetendő. Amennyiben valamelyik egyházi beteg a II., illetve I. osztályt óhajtaná igénybe venni, ez esetben köteles lesz az igénybe vett II., illetve I. osztályú ápolás mindenkori díjának 50 százalékát fizetni. Az egyházi betegek a felhasznált gyógy- és kötszerekért a gyógyszerérti árat és a gyógykezeléssel felmerült egyéb díjaknál (műtőhasználat, röntgen, quarz, diatermia, gyógyfürdők, gyógygépek stb.) az érvényben levő díjak 50 százalékát tartoznak fizetni. A szanatórium bérlője dr. Czakó József szerződésileg is kötelezte magát, hogy azokat az erkölcsi célokat, amelyekért a szanatórium létesült, ezen túl is szem előtt fogja tartani, így tehát mindazoknak, akik gyógykezelésre szorulnak, ajánljuk továbbra is ezt az intézményt figyelmébe, mint olyant, amelyben egyházunk munkásai gondos kezelést és mérsékelt árakat kapnak. Kolozsvár, 1933. július 22.
Dr. Boros György, püspök.

Tájékoztató. A cluji-kolozsvári unitárius kollégium főgimnáziumába az 1933—34. isk. évre beiratkozhatnak minden magyar anyanyelvű tanuló valláskülönbőség nélkül. Nem magyar anyanyelvű tanulók felvételéhez miniszteri engedély szükséges. Az ez iránt való kérvények a közoktatásügyi miniszteriumhoz címezve f. év augusztus 15-ig nyújtandók be az igazgatóhoz. A magyar anyanyelvű tanulók augusztus 25—31. között iratkozhatnak be. Mivel az iskolai év szept. 15-én kezdődik, vidéki tanulók szept. 13-ig iratkozhatnak, hogy a kétszeres utiköltségtől megkíméltesenek. Az I. gimn. osztályba iratkozók szept. 1-én legalább 9 és fél, legfennebb 13 és fél évesek kell, hogy legyenek. Az I. osztályba felvételi vizsgálat alapján lehet beiratkozni. A felvételi vizsgálat ideje szept. 13-a. A vizsgálat tárgyai román nyelv és számtan. Előbbiből 15 sort írnak diktálás után a vizsgázók a 4. elemi osztályban tanult anyagból, szóbelin pedig olvasnak valamely tanult olvasmányból és kérdéseket kapnak az olvasmány tartalmára és az elemi iskolában tanult nyelvtanra vonatkozóan. A felvételi vizsga díja 50 L. A felvételi vizsgálatra való becsátás iránti kéréseket aug. 30-ig kell beküldeni az igazgatósághoz a következő mellékletek kíséretében: 1. Osztálybizonyítvány az elemi iskola (legalább) 4. osztályáról. Felekezeti iskolák bizonyítványára tanfelügyelői láttamozás szükséges. 2. Állami anyakönyvi kivonat. 3. Egyházi keresztlevél. 4. Állampolgársági bizonyítvány

(vagy annak hiteles másolata.) 5. Ujraoltási bizonyítvány. Ezek az okmányok nemcsak vizsgái, hanem beiratási okmányok is lesznek. A javító vizsgálatok ideje helybeli tanulók részére szept. 1—3, vidéki tanulók részére szept. 13—14. napjai. A felső tagozatba (V. oszt.) való felvételi vizsga ideje szept. 7—12. Fizetendő díjak a főgimnáziumban: 285 L. beiratási és évi 3000 L. iskolai díj. A kollégiumi épületben modern internátus (központi fűtés, egyenkénti fürdő, külön nappali és hálószobák) áll a főgimn. tanulók és főiskolai hallgatók rendelkezésére. Ugyanebben az épületben vannak az étkező helyiségek (konviktus) is. Fizetendő díjak az internátusban és konviktusban: Főgimnáziumi tanulók évi 1500, főiskolai hallgatók évi 2000 L. internátusi díjat fizetnek. Utóbbiak beiratási díja 285 L. A konviktusi díj havonta 700 L. Közeli vidékről való szegény tanulók, akik hazai csomagot könnyebben kaphatnak, vagy azok, akik rokonaiknál, tanítványaiknál valamelyes étkezési ellátást kaphatnak, lehetnek félkosztosok (ebéd, vagy reggeli-vacsora) s ebben az esetben a kosztdíjnak felét fizetik. A bankválság következtében konviktusi segélyalapjaink nem jövedelmeznek, azonban a bevárando konviktusi díjak 25%-ját kedvezményekre fordítjuk, amely kedvezményeket jó magaviseletű, szorgalmas, jó tanuló szegény ifjak kapják. Ugyanilyen mértékű elengedések történtek a mult iskolai évben is. Az elengedett összeg a konviktusnál 230.000, az iskolai díjknál 194.000 L-t tett ki. **Az Igazgatóság.**

Tájékoztató a Székelykeresztúri Unitárius Téli Gazdasági iskolába beiratkozni szándékozó gazdaiifjaknak. Az iskola célja sajátukon gazdálkodó kiscgazdák nevelése s ezért csak olyan ifjak vehetők fel, akiknek vagy szülőiknek legalább 1 ha. (2 kat. hold) saját mezőgazd. ingatlanuk van, román állampolgárok, magyar anyanyelvűek, 14—30 évesek, egészségesek és legalább 4 elemi osztályt végeztek. Az iskolai évoct. 15-én kezdődik és az elméleti oktatás április 15-ig tart. A nyári félét (IV. 15—X. 15) a tanulók gyakorlati gazd. munkákkal töltik, mely idő alatt szaktanáraikkal meglátogatják őket és a jó gazdálkodáshoz szükséges tanácsokkal látják el. Két ilyen év végzése után a tanulók végbizonyítványt kapnak, mely egyéves katonai szolgálat kedvezményére jogosít. A végbizonyítvány megszerzéséhez minden év tavaszán egy elméleti, és őszen egy gyakorlati vizsgát tesznek állami megbízott jelenlétében. A tanítás nyelve magyar, azon tárgyak kivételével, melyek minden iskolában az állam nyelvén adatnak elő. A tanterv felöleli az összes szaktárgyakat (növénytermelés, állattenyésztés, szőlészet, gyümölcsészet, méhészet, baromfityénésztés, állatgyógyászat stb, melyeken kívül általános ismereti tárgyak. Állattan, növénytan, természettan, földmérés, történet, számtan, román és magyar nyelv stb.) taníttatnak. Az államnyelv társalgási órákon is taníttatik. Téli félév alatt az elméleti oktatás csak a délelőtti órákra szorítkozik. Minden délután különböző gazd. munkában való foglalkozás van. A tanulók csoportonként az iskola faragó-műhelyében is foglalkoznak, ahol a kereskedő mesterségben kellő jártasságra tesznek szert. Az iskolába valláskülönbőség nélkül felvett tanulók semminemű tandíjat nem

fizetnek. A bentlakásért a 6 hónapi időre körülbelől 660 lei (fa-áraktól függ) bentlakási és fűtési díj fizetendő. Bentkosztozók szintén hathónapi időre 2500 lei készpénz, 100 kg. búza, 30 kg. kukorica és 3 kg. zsir élelmezési díjat fizetnek. A termények pénzben is megválthatók. Benntlakó tanulók ágyneműt kötelesek magukkal hozni és fehéreneműjök mosatásáról gondoskodni. Benntlakó és kintkosztozó tanulók az iskolai évre 600 lei, kintlakó és benntkosztozó tanulók 300 lei tanteremfűtési stb. díjat fizetnek. Fenttiekén kívül minden tanuló évi 20 lei kórházi és gyógykezelési díjat fizet. Tankönyvek stb. beszerzésére évenként mintegy 500 lei szükséges. Szegénysorsú, de jótanuló és jómagaviseletű tanulók számára több egész, fél és negyed ösztöndíjas hely van, amely benntlakás és élelmezés kedvezményéből áll. Elsőéves tanulók ösztöndíjat csak karácsonykor nyerhetnek addig előmenetelük szerint. Az addig esedékes díjak befizetendők, de azokat a nyert ösztöndíjak arányában visszakapják. Ösztöndíjas tanulók a nyári félévben az ösztöndíj mértékéig 1—4 heti időre berendeltetnek az iskola gazdaságában végzendő munkára, mely idő alatt ingyen ellátásban részesülnek. Ösztöndíjat nem élvezők nyári gazd. oktatásra 5—5 napi időre szintén berendeltethők Felvételért minden év szeptember 15-ig kell folyamodni az alábbi bizonyítványok csatolása mellett: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Iskolai bizonyítvány (Iskolai értesítő nem jó.) 4. Vagyoni bizonyítvány, melyben a község előjárósága igazolja, hogy a tanuló szülei gazdálkodással foglalkoznak és hogy mennyi saját birtokuk van művelési ágak szerint. (Szántó, rét, legelő stb.) 5. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a tanuló egészséges és munkaképes. 6. Erkölcsi bizonyítvány úgy a tanuló mint szülőiről. (Egy okiratba is foglalható.) Beiratkozáskor minden szülő kötelezvényt ír alá arról, hogy fia taníttatási költségeit fedezi és az iskola utasításainak magát aláveti. Felvételnél tulajentkezés esetén előnyben részesülnek 16—18 évesek és unitárius vallásnak. Felvételi kérvények a Székelyudvarhelyi Unitárius Téli Gazdasági Iskola Igazgatóságához Cristur. Jud. Odorheiu címezendők. *A Gazdasági Iskola Igazgatósága.*

Halálozás.

Özv. Gálffy Miklósné, sz. Biró Zsófia életének 77, özvegyiségének 17 évében, f. év július 5-én Mészkönn meghalt. Az elköltözött olyan belső emberi családból származott, amely az idők folyamán egyházunknak sok derék munkást adott. Nagypja Biró András unitárius lelkész volt, néhai Biró Elek és Biró Lajos lelkészek nagybátyja, illetőleg unokaöccse voltak az eltávozottnak. Utolsó kívánsága szerint a mészköi temetőben Pál jogszigorló fia mellett alussza örök álmát. Halálát fia, Gálffy Zsigmond kolozsvári kollégiumunk igazgató-tanára és családja gyászolja. Lelke találjon idvességet! A gyászolók Isten akaratán való megnyugvást és vigasztalást.

Kérelem. Egy nehéz sorsban élő bányász család kérését tolmácsolom, mikor a Szerkesztő Urat arra kérem, hogy két örökbe adandó unitárius gyerek érdekében az Unitárius Közlönyben egy kis hirdetést közzétenni sziveskedjék. Az egyik gyerek Rác György (szül. 1922. január 12-én), a másik Rác Erzsébet (szül. 1926. február 7-én.) A gyerekeket, akár együtt, akár külön-külön szeretnék örökbe adni olyan családhoz, ahol iskoláztatásukról s esetleg valami mesterség megtaníttatásáról örökbe fogadók vagy a gyerekeket nevelés végett egyszerűen magukhoz vevők, gondoskodnának. A családot a családapa 1926-ban elhagyta s azóta, bár csendőrség útján is köröztették, semmi hír sincs róla. A család a lehető legnagyobb szegénységben él s így nagy jótétemény volna a gyerekekre nézve, ha megfelelő helyre kerülhetnének. Az egyházközség is támogatta a családot, a gyerekeket karácsonykor ruhával látva el, de az egyre rosszabbodó viszonyok közt ma már ez is igen nehéz dolog. Készséggel közöljük és kérjük olvasóinkat munkáljanak közre elhelyezésük érdekében. Lupény, 1933. július 10. Kiváló tisztelettel: Lőrinczy Géza h. lelkész.

AZ UNITÁRIUS KÖZLÖNY ELŐFIZETÉSI DIJA TÁRGYÁBAN. Miután a Dávid Ferenc Egylet közgyűlése, az Unitárius Közlöny előfizetési díját, a nem egyleti tagok részére, 1933. július 1-től évi 36 leiben állapította meg. Bármilyen súlyos gazdasági helyzetben élünk, azért lelki-szellemi táplálékra szükség van és erre is áldozni kell. 3 lei havi hozzájárulást kérünk az Unitárius családotól. Ezért az összegért küldjük havonként az Unitárius Közlönyt, mely már 43-ik éve terjeszti az unitárius vallásos érzést és gondolatot s hűséges barátja az unitárius családoknak. Felkérjük lelkész fiait, a Nőegyletek vezetőit, hogy a presbiterek vagy más lelkes egyházi tagok közül erre alkalmas embert biznanak meg előfizetők gyűjtésével, ki szedje be a pénzt is és lelkész afia küldje be az Egylet pénztárába. 6 előfizető gyűjtése és elszámolása után a gyűjtőnek ingyen küldjük abban az évben az Unitárius Közlönyt.

Alapítói díj 1000 leu, minek ellenében az Unitárius Közlöny ingyen jár!

Minden kézirat Urmósi József címére küldendő, Cluj-Kolozsvár, Unitárius kollégium.

Előfizetési ár: Egész évre nem egyleti tagoknak 36 L. Akik a 60 Leit egy összegben előre befizetik, kapják a lapot, a Dávid Ferenc Egylet rendes tagjainak tekintetnek, s egyleti jogaikat gyakorolhatják, Örökös alapítódíj 1000 L. Magyarországi előfizetés 90 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztárhoz küldendő.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj-Kolozsvár. 18567